

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Ihmisarvon kunnioittamisen vaatimus on etiikan keskeinen periaate.
 - a) Mitä tällä tarkoitetaan?
 - b) Anna esimerkkejä periaatteen loukkaamisesta.
 - c) Riittääkö tämä periaate yksin etiikan perustaksi?

2. Monet filosofit ja filosofiset suuntaukset ovat kieltäneet metafysiikan mahdollisuuden.
 - a) Mainitse filosofi tai suuntaus, joka on tehnyt näin, ja selitä perusteluja.
 - b) Vertaa edellä kuvaamaasi näkökantaa johonkin näkökantaan, jossa puolustetaan metafysiikan mahdollisuutta.
 - c) Miksi metafysiikka on vielä nykyisinkin osa filosofiaa?

3. Selitä normatiivisen etiikan perusteluja ja anna esimerkkejä seuraavia vaihtoehtoja kannattaneista filosofeista: sopimusteoria, luonnonoikeudellinen teoria ja kulttuuri-relativismi.

4. Tieteiskirjallisuudessa ja -elokuviissa matkustetaan aikakoneella menneisyyteen ja tulevaisuuteen. Esimerkiksi Albert Einstein pohti tätä mahdollisuutta. Aikamatkustamiseen liittyy mielenkiintoisia loogis-filosofisia ongelmia. Pohdi, miten nämä ongelmat liittyvät filosofiseen etiikkaan.

5. Voidaanko kuvitella tiede, joka ennustaa ihmisen valinnat ja teot samalla tavalla kuin luonnontiede ennustaa luonnon tapahtumat? Millaisia vaikeuksia tuollaisen tieteen kehittäminen kohtaa?

6. Mitä tietoteoreettisia perusteita on uskoa, että aistihavaintojen eli ilmiöiden takana on jotakin?

Camille Flammarion: *Universum*. Puupiiirros, Pariisi 1888

7. Hyvässä yhteiskunnassa yksilölle sallitaan vapauksia. Millaiset vapauden rajoitukset ovat perusteltavissa utilitaristisesti?
8. Oletetaan, että yhteisö koostuu kahdesta ryhmästä A ja B, joiden älykkyystesteissä määritellyt älykkyysosamäärät eroavat ratkaisevasti toisistaan. Miten tämän yhteisön elämä pitäisi järjestää: kummalle ryhmälle pitäisi antaa enemmän koulutusta, päätösvaltaa tai taloudellisia etuisuuksia? Perustele kantasi kriittisesti oikeudenmukaisuusteorioiden avulla ja käytä hyväksesi älykkyysosamäärien eroihin liittyvää tietoasi.
- +9. Olet syyllistynyt varkauteen. Sinulta kysytään, oletko varastanut. Moraalisesti ajatellen sinun pitää pysyä totuudessa ja myöntää varkaus. Lain mukaan kenenkään ei tarvitse todistaa itseään vastaan. Moraalisesti on siis otettava vastuu, lain periaatteiden mukaan ei. Kuinka tällainen ero perustellaan? Onko ero ylipäättään pätevästi perusteltavissa?
- +10. Voiko kaikkea tietoa epäillä, kuten antiikin skeptikot väittivät? Mitä tällaisesta epäilystä seuraa loogisesti ja käytännössä?